

პოლიტიკური ნეიტრალიტეტის მნიშვნელობა საჯარო სამსახურში:
საერთაშორისო გამოცდილება და საქართველოს წინაშე არსებული
გამოწვევები

ნანა კიტია

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლაში საჯარო სამართლისა და პოლიტიკის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ქეთევან ერემაძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

„როგორც წადგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მოღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნანა კიტია

23.06.2025 წელი“

აბსტრაქტი

ნეიტრალიტეტის პრინციპი საჯარო სამსახურში წარმოადგენს დემოკრატიული მმართველობის ერთ-ერთ არსებით საფუძველს, რომელიც უზრუნველყოფს ინსტიტუციურ სანდოობას, პოლიტიკური პროცესებისგან დამოუკიდებლობასა და მოქალაქეთა თანასწორად მომსახურებას. ნაშრომი მიზნად ისახავს შეისწავლოს საჯარო სამსახურის პოლიტიკური ნეიტრალიტეტის მნიშვნელობა როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული კუთხით, საერთაშორისო გამოცდილებისა და საქართველოს რეალობის საფუძველზე.

ნაშრომში განიხილება საჯარო სამსახურის ფუნქცია დემოკრატიულ სახელმწიფოებში, ნეიტრალიტეტის სამართლებრივი და ეთიკური საფუძვლები, პოლიტიკური ზეწოლის გავლენა და საჯარო მოხელის დამოუკიდებლობის მნიშვნელობა. ნაშრომი ასევე ეხება საერთაშორისო სტანდარტებსა და პრაქტიკას - გაეროს, ევროსაბჭოსა და ევროკავშირის ჩარჩოებს, აგრეთვე წარმატებული ქვეყნების და აღმოსავლეთ ევროპის გამოცდილებას. გარდა ამისა, ნაშრომი ავლენს საქართველოში არსებულ სამართლებრივ და ინსტიტუციურ რეალობას, კონკრეტული პრობლემებისა და პოლიტიკური ზეწოლის პრაქტიკის ანალიზით. წარმოდგენილია კონკრეტული შემთხვევები და კვლევა, რომლებიც ადასტურებს საჯარო სამსახურში პარტიული გავლენის მავნე შედეგებს. ასევე, ნაშრომი სთავაზობს რეკომენდაციებს, მათ შორის, სამართლებრივ რეფორმებს, საერთაშორისო პრაქტიკის ადაპტაციას, მონიტორინგის მექანიზმების და სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერებას, რათა საქართველოში საჯარო სამსახურში პოლიტიკურად ნეიტრალური და პროფესიონალური გარემოს შექმნა გახდეს შესაძლებელი. ნაშრომი ასახავს როგორც თეორიულ განზომილებას, ისე პრაქტიკულ პრობლემებს და იძლევა რეალისტურ რეკომენდაციებს საქართველოსთვის.

საკვანძო სიტყვები:

საჯარო სამსახური; ნეიტრალიტეტის პრინციპი; პოლიტიკური ზეწოლა; დემოკრატიული მმართველობა; საჯარო მოხელე; ეთიკა საჯარო მმართველობაში; სამართლებრივი რეფორმა; საქართველოს გამოცდილება.

Abstract

The principle of neutrality in public service represents one of the essential foundations of democratic governance, ensuring institutional credibility, independence from political processes, and equal service to all citizens. This thesis aims to examine the importance of political neutrality in public service from both theoretical and practical perspectives, drawing on international experience and the reality in Georgia.

The study explores the function of public service in democratic states, the legal and ethical foundations of neutrality, the impact of political pressure, and the importance of civil servant independence. It also discusses international standards and practices—frameworks established by the UN, the Council of Europe, and the European Union—as well as the experiences of successful countries and Eastern European states. Furthermore, the paper analyzes Georgia's legal and institutional context, identifying existing problems and manifestations of political influence. It presents specific cases and research findings that confirm the harmful effects of partisanship in the public sector. The thesis offers recommendations including legal reforms, the adaptation of international best practices, the strengthening of monitoring mechanisms and civil society, aiming to foster a politically neutral and professional public service environment in Georgia.

The work reflects both theoretical dimensions and practical issues, offering realistic recommendations tailored to Georgia's needs.

Keywords:

Public service; principle of neutrality; political pressure; democratic governance; civil servant; ethics in public administration; legal reform; Georgia's experience.